

Sygn. akt IV U 838/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2016 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania Przedsiębiorstwa Handlowo - Usługowego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N.

z dnia 22 czerwca 2016 roku znak: (...)

z dnia 22 czerwca 2016 roku znak: (...)

w sprawie Przedsiębiorstwa Handlowo - Usługowego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.

o wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że stwierdza, iż nie podwyższa się o 50 procent stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej płatnika składek PHU (...) sp. z o.o w roku składkowym obejmującym okres od 3 lipca 2013 roku do 31 marca 2014 roku oraz od 1 kwietnia 2014 roku do 31 marca 2015 roku.

Sygn. akt IV U 838/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13 września 2016 roku

Decyzją z dnia 22 czerwca 2015 roku, znak: (...)– (...)– (...), wydaną na podstawie art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 167, poz. 1322, ze zm.) oraz art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121, ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. podwyższył płatnikowi składek PHU (...) Sp. z o.o. stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres od 3 lipca 2013 roku do dnia 31 marca 2014 roku o 50 %. Organ rentowy wskazał, że w spornym okresie składki na ubezpieczenie wypadkowe były przez płatnika rozliczane według stopy procentowej w wysokości 1,73 %, a nie we właściwej w wysokości 1,93 %. W dniu 16 czerwca 2015 r. została złożona korekta dokumentacji rozliczeniowej za w/w okres ze wskazaniem stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w prawidłowej wysokości 1,93%. ZUS podniósł, iż spółka jako płatnik składek została zgłoszona w Zakładzie od dnia 3 lipca 2013 r. ; liczba ubezpieczonych zgłoszonych przez spółkę do ubezpieczenia wypadkowego wynosiła cztery osoby. Organ rentowy powołał się na

przepis art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, stanowiącego, iż stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych wynosi 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności. Zgodnie z załącznikiem nr 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków, najwyższa stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalona dla najwyższej kategorii ryzyka na rok składkowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. wynosi 3,86%. W związku z powyższym, zdaniem ZUS, w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy wskazany w decyzji, obowiązująca stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,93% podstawy jej wymiaru. Organ rentowy zaznaczył, że w przypadku, gdy płatnik, który jest zobowiązany samodzielnie ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe, nieprawidłowo ustalił liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności, co spowodowało zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład zgodnie z art. 34 ust. 3 w/w ustawy podwyższa obowiązującą stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe za cały rok składkowy o 50%. W związku z powyższym w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 3 lipca 2013 r. do 31 marca 2014 r., stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 2,90%.

Decyzją z dnia 22 czerwca 2015 roku znak: (...) (...) - (...), wydaną na podstawie art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 167, poz. 1322, ze zm.) oraz art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121, ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. podwyższył płatnikowi składek PHU (...) Sp. z o.o. stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym od 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 marca 2015 roku o 50 %. Organ rentowy wskazał, że ze złożonej dokumentacji rozliczeniowej za miesiące od kwietnia 2014 r. do grudnia 2014 r. wynika, że składki na ubezpieczenie wypadkowe zostały rozliczone według zaniżonej stopy procentowej 1,73, natomiast za miesiące od stycznia do marca 2015 roku według stopy procentowej 1,93 %. W dniu 16 czerwca 2015 roku została złożona korekta dokumentacji rozliczeniowej za miesiące od kwietnia 2014 roku do grudnia 2014 roku z wykazaniem stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,93 %. W dalszej części uzasadnienia organ rentowy przytoczył argumenty wskazane w opisanej wcześniej decyzji.

Od powyższych decyzji odwołał się płatnik składek PHU (...) Sp. z o.o. wskazując, iż brak jest podstaw do podwyższenia składek na ubezpieczenie wypadkowe w okresach podanych w decyzjach. Podniósł, iż spółka określając wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w okresie od 3 lipca 2013 roku do dnia 31 marca 2014 roku i w okresie od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku jedynie omyłkowo ustaliła wysokość składki według tabeli określającej wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Niewłaściwe ustalenie składki przez płatnika nie było umyślne, lecz wynikało z omyłkowego zastosowania tabeli dotyczącej innej pozycji. W deklaracjach od miesiąca stycznia 2015 r. składki na ubezpieczenie wypadkowe zostały rozliczone już według prawidłowej stopy procentowej 1,93%, a następnie były przygotowywane korekty dotyczące okresu od lipca 2013 r. do grudnia 2014 r., które zostały elektronicznie wysłane do ZUS w dniu 16 czerwca 2015 r., czyli w tym samym dniu, w którym spółka otrzymała zawiadomienie o zaniżeniu wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w okresie od lipca 2013 r. do grudnia 2014 r.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy, podnosząc argumentację, którą posłużył się w zaskarżonych decyzjach, wniósł o oddalenie odwołań.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny:

Płatnik składek PHU (...) Sp. z o.o. jest zgłoszony do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako płatnik składek od 3 lipca 2013 roku. W lipcu 2013 roku liczba ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego przez tego płatnika wynosiła 4 osoby. Spółka w deklaracji zgłoszeniowo-rozliczeniowej wykazała prawidłową liczbę ubezpieczonych oraz prawidłowo wykazała rodzaj działalności wg (...). Płatnik natomiast omyłkowo ustalił wysokość stopy procentowej

składki na ubezpieczenie wypadkowe w okresie od 3 lipca 2013 roku do dnia 31 marca 2014 roku i w okresie od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku – w wysokości 1,73%, zamiast 1,93%. Od 1 stycznia 2015 r. płatnik w deklaracjach rozliczeniowych prawidłowo wskazywał wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,93%. W dniu 16 czerwca 2015 r. płatnik składek złożył korekty dokumentacji rozliczeniowej za miesiące od lipca 2013 r. do grudnia 2014 r. z wykazaniem prawidłowej stopy procentowej 1,93%. W tym samym dniu płatnik otrzymał z ZUS pismo z dnia 29 maja 2015 r. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie ustalenia prawidłowej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Sąd zważył co następuje:

Odwołania spółki PHU (...) Sp. z o.o. od zaskarżonych decyzji z dnia 22 czerwca 2015 roku zasługują na uwzględnienie. Odwołujący się nie kwestionował ustaleń Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., iż w okresie od 3 lipca 2013 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku składki na ubezpieczenie wypadkowe były przez płatnika rozliczane według zaniżonej stopy procentowej w wysokości 1,73 %, zamiast w wysokości 1,93 %. W sprawie bezsporna była też okoliczność, iż to płatnik składek winien był samodzielnie ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe za sporny okres oraz że dane dotyczące liczby ubezpieczonych i grupy działalności zawarte w dokumentacji zgłoszeniowo- rozliczeniowej były podane prawidłowo.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wyłącznie ocena zasadności podwyższenia przez organ rentowy stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres od 3 lipca 2013 roku do dnia 31 marca 2014 roku i od 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 marca 2015 roku o 50 % (czyli ustalenia jej w wysokości 150%) na podstawie art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych [Dz. U. z 2015 r., poz. 1242]. W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego w rozpoznawanej sprawie nie jest zasadne. Brak było podstaw do ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 150% w spornych okresach rozliczeniowych na podstawie art. 34 ust. 3 ustawy wypadkowej.

Zgodnie z przepisem art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wypadkowej, jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do płatników składek, o których mowa w art. 28 ust. 1 i art. 33 ust. 1 i 2, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności, przy czym, jeżeli płatnik składek stwierdzi nieprawidłowość, obowiązany jest on ponownie ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe we własnym zakresie [art. 34 ust 3 ustawy wypadkowej]. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 2, płatnik składek zobowiązany jest złożyć brakującą informację lub dokonać korekty nieprawidłowej informacji [art. 34 ust 4 ustawy wypadkowej].

W sprawie bezspornym było, iż PHU (...) Sp. z o.o. należy do grupy płatników, którzy winni byli samodzielnie ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe. Przepis ust. 3 art. 34 ustawy wypadkowej, stanowiący podstawę prawną zaskarżonej decyzji, a mówiący o podwyższeniu stopy procentowej składki, może być w ocenie Sądu zastosowany tylko i wyłącznie w dwóch przypadkach, tj. w sytuacji nieprawidłowego ustalenia liczby ubezpieczonych lub nieprawidłowego ustalenia grupy działalności. Organ rentowy nie kwestionował faktu podania prawidłowych danych w tym zakresie przez płatnika składek. Odwołujący się nie ustalił więc ani nieprawidłowej grupy działalności, jak również nie ustalił błędnie liczby ubezpieczonych, aby zostały spełnione przesłanki do podwyższenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za sporny okres, wynikające z art. 34 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy wypadkowej. W niniejszej sprawie nieprawidłowe rozliczenie składek za okres od 3 lipca 2013 roku do dnia 31 marca 2014 roku i od 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 marca 2015 roku wynikało z pomyłki pracownika

Biura (...). Przepis art. 34 ust. 3 ustawy wypadkowej nie przewiduje jednak za taki błąd - polegający w swej istocie na niewłaściwym ustaleniu wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe - żadnych sankcji. Podwyższenie stopy procentowej może nastąpić tylko w wypadku błędnego ustalenia (...) bądź liczby ubezpieczonych. Odwołujący się takich omyłek nie popełnił, czego nie kwestionował organ rentowy. W ocenie Sądu nieprawidłowa jest interpretacja omawianego przepisu stosowana przez ZUS, iż samo ustalenie przez płatnika stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowej w wysokości niższej niż obowiązująca jest wystarczające do zastosowania sankcji z art. 34 ust. 3 ustawy wypadkowej. Taka interpretacja jest całkowicie sprzeczna z jasnym i nie budzącym wątpliwości brzmieniem przepisu. Dokonując wykładni art. 34 ustawy wypadkowej należy mieć na uwadze literalną treść tego przepisu, który – jak każdy zawierający sankcję – winien być interpretowany ściśle (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku sygn. III AUa 109/13). Gdyby zamiarem ustawodawcy było podwyższanie stopy procentowej za samo błędne jej ustalenie (tj. zaniżenie), wówczas znalazłoby to na pewno odzwierciedlenie w normie ustawowej.

Identyczne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 25 listopada 2008 r. III AUa 1163/08, (LEX nr 552000), wywodząc, że odprowadzenie składki w zaniżonej wysokości nie prowadzi automatycznie do możliwości nałożenia na płatnika przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych sankcji określonej w art. 34 ust. 1 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Sytuacja, w której płatnik nie przekazał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nieprawidłowych, tj. wprowadzających Zakład w błąd danych, a jedynie błędnie ustalił obowiązującą go wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, nie wyczerpuje hipotezy normy prawnej zawartej w art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych a zatem brak jest podstaw do ustalenia dla odwołującej spółki stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe wyższej o 50%.

Jeszcze dalej idące stanowisko zajęto w komentarzu do art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych - D.E. Lach, S. Samol, K. Ślebzak, Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, Komentarz, Oficyna, 2010, w którym stwierdzono, iż jedynie zawinione zachowanie płatnika kwalifikuje się do subsumcji niniejszego przepisu. Świadczy o tym nie tylko sam przepis stwierdzający o konieczności opłaty odsetek jedynie za zwłokę, ale także przepis karnoprawny art. 219 k.k., który to statuuje umyślny czyn zabroniony polegający na niedopełnieniu obowiązków związanych z ubezpieczeniami społecznymi. Jeśli zatem płatnik składek przekazał obiektywnie nieprawdziwe dane, będąc przekonany o ich zgodności z rzeczywistością, odpada podstawa dla naliczenia mu stopy procentowej składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych.

Mając powyższe na uwadze Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i powołanych wyżej przepisów ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych [Dz. U. z 2015 r., poz. 1242] - zmienił zaskarżone decyzje, orzekając jak w sentencji.